

Interview

JEAN-CLAUDE DAOUST

«Wij zijn in de drie Gewesten van het land, evenwichtig gespreid, aanwezig.»

De accountant mag geen gehaast persoon zijn

IAB : In welk opzicht is uw loopbaan als patroon van een uitzendbedrijf een troef om het VBO te leiden ?

Jean-Claude Daoust : Ik hoop dat de beroepservaring die ik heb opgedaan, zowel in mijn bedrijf als in de talrijke organisaties waarin ik actief was, mij van pas zal komen bij de uitoefening van mijn mandaat. Qua organisaties denk ik uiteraard aan Federgon, waar mijn sectorale loopbaan echt begon. Ik heb in de raad van bestuur gezeten, om vervolgens geruime tijd federaal en daarna regionaal voorzitter, voor Brussel, te worden. Ik denk ook aan het Verbond van de Ondernemingen van Brussel en aan de Kamer van Handel en Nijverheid van Brussel, en natuurlijk aan de Confédération Internationale des Entreprises de Travail Temporaire (CIRTT) waarvan ik zes jaar voorzitter ben geweest. Dat mandaat heeft mij de kans gegeven de human resources met een internationale blik te bekijken en mee te werken aan de opstelling van een nieuw internationaal statuut voor mijn vak, met name door deel uit te maken van de patronale afvaardiging die de nieuwe conventie 181 in Genève heeft onderhandeld.

Naar aanleiding van de benoeming van de heer Jean-Claude DAOUST aan het hoofd van het VBO (Verbond van Belgische Ondernemingen), hadden de heren Gérard DELVAUX, Voorzitter van het IAB, en Eric STEGHERS, Algemeen directeur van het IAB, een gesprek met de nieuwe sterke man van de werkgeversorganisatie. Zo krijgen ook onze leden de kans om kennis te maken met de ideeën van iemand die dicht bij het terrein staat, aangezien hij uit de kmo's afkomstig is.

IAB : Ook het feit dat u bedrijfsleider van een kmo bent, is een nieuwigheid aan het hoofd van het VBO...

Jean-Claude Daoust : Eerst wil ik wel vermelden dat ik niet de eerste kmo-baas aan het hoofd van het VBO ben. Karel BOON van Corona Lotus komt ook uit de kmo's, hoewel

we moeten toegeven dat het een kmo van behoorlijke omvang is. Mijn kmo is weliswaar geen grote onderneming, maar ze heeft een activiteit die haar een uitzonderlijk voorrecht verschaft: wij zijn in de drie Gewesten van het land, evenwichtig gespreid, aanwezig en onze klanten behoren tot alle economische sectoren. Daardoor heb ik allerhande ervaring opgedaan, vooral door voortdurend oor te hebben voor de bekommernissen van onze kleine en grote klanten en van de werkzoekenden die zich tot ons richten, met zaken die mettertijd steeds talrijker werden zoals uitzendarbeid, outplacement, personeelsselectie en dienstencheques.

IAB : Op welke basis wilt u de dialoog met de verschillende gesprekspartners van het VBO aangaan?

Interview

Jean-Claude Daoust : Op dat gebied ben ik zeer duidelijk: alle thema's waaraan we zullen werken, zullen in het licht staan van hoogstaande waarden, namelijk aandacht, dialoog, communicatie, vertrouwen, ethiek en uiteraard de doortastende verdediging van de werkgeversbelangen in ruime zin. Ik zal deze waarden toepassen bij het overleg met de vakbondswereld. Ik erken en respecteer de rol van de vakbonden en ik wil met hen samenwerken. Ik verwacht van hen dat ze ons helpen om concrete oplossingen aan te reiken voor de enorme uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden, en wel door resoluut naar de toekomst te kijken. Ongeacht de thema's, ongeacht de belangen die op het spel staan, ongeacht de eventuele meningsverschillen, zullen deze waarden mijn waarden zijn. Ze zijn het trouwens nu al van de hele staf van het VBO.

IAB : Welke zijn de thema's die u nauw aan het hart liggen?

Jean-Claude Daoust : Er zijn er vele, maar sta me toe mij op vier ervan te concentreren. Ten eerste, de ondernemingsgeest. Eén van mijn grote bekommernissen is de bevordering van de ondernemersgeest in België. In vergelijking met de andere Europese landen staan we op dat punt achter (we zijn bijna de laatste van de klas, we moeten er niet trots op zijn...). We vertonen belabberde resultaten en, in het algemeen, moeten we vaststellen dat het onderwijs of de opleiding vaak geen al te goede voorbereiding geven op het ondernemen. Zijn we een land aan het worden waar ondernemen iets is om zich over te schamen, iets dat zeer gevaarlijk is of iets dat voor de samenleving als onnuttig wordt beschouwd? Is de winst die onze ondernemingen maken of trachten te maken plotseling "ontoelaatbaar" geworden, zodat ons land, cultureel, weloverwogen het initiatief aan de anderen overlaat? Moet de onderneming op dat gebied het aantal bruggen dat ze nu naar het onderwijs en naar de ouders slaat niet dringend verhogen? Ik denk van wel.

IAB : Hoe denkt u deze fameuze "bruggen" te verhogen?

Jean-Claude Daoust : Ik stel voor de nieuwe initiatieven die bij de jeugd ontstaan aan te moedigen – er zijn prachtige initiatieven – hun van nature

inventieve geest te ontwikkelen en derwijze een resoluut proactief actieplan te bevorderen. Op de tweede plaats zou ik willen bijdragen tot een betere kennis van de nieuwe beroepen van morgen. De wereld van de nieuwe diensten en van sommige nieuwe niches van de industrie is slecht gekend en wordt niet altijd naar verdienste vertegenwoordigd en verdedigd.

Ik zou willen dat deze resoluut toekomstgerichte activiteiten die heel wat potentieel voor het ondernemerschap in ons land inhouden, meer aandacht kregen.

IAB : De andere pijler die u interesseert is de internationale context?

Jean-Claude Daoust : De aandacht die we aan Europese en internationale aangelegenheden besteden, moet een nieuwe dimensie krijgen.

Hebben we voldoende aandacht voor het effect van de maatregelen die op Europees niveau zijn onderhandeld? Zijn we genoeg proactief in deze materies en moeten we onze lobbyactiviteiten niet opvoeren? En onze evaluatie van de weg die reeds werd afgelegd in het kader van de grote strategieën? Zijn we attent genoeg voor de ontwerpen van richtlijnen die voor onze ondernemingen mettertijd steeds meer gewicht in de schaal zullen werpen? Dat voor wat onze uitstekende relaties met de Unie betreft. Ook al is Brussel het middelpunt van Europa, toch hebben we vaak de indruk dat het ver van ons bed is.

Voor mij is het duidelijk: ondanks de uitbreiding van de EU moeten we proberen zwaarder door te wegen op de Europese besluitvoering. Daartoe moeten we steunen op onze competenties, op de efficiënte werking van onze overlegplatformen met de regionale en sectorale organisaties en, ten slotte, op onze Europese traditie. Om in de groep van de 25 lidstaten onze stem te laten horen, zullen we binnen de Unie, in het Europees Parlement en vooral in de Ministerraden, steeds meer een beroep moeten doen op de strategie van allianties met andere delegaties. Het is een enorme maar noodzakelijke uitdaging. Want niet alleen Europa bepaalt steeds meer de omgeving waarin we moeten ondernemen, ook de recente alarmerende vooruitzichten van de OESO betreffende de Europese groei (minder dan 2 %) laten er geen twijfel over bestaan: in Europa, en vooral in

België moeten de ondernemingen dringend competitiever en flexibeler worden om met landen als de Verenigde Staten, Canada, China en India te kunnen blijven concurreren.

Het staat als een paal boven water en toch moeten we het herhalen: we kunnen niet én duurder én minder flexibel blijven.

IAB : Wat stelt u, met betrekking daartoe, voor?

Jean-Claude Daoust : Vanuit mijn beroepservaring zou ik, tijdens mijn voorzitterschap, het accent willen leggen op het thema van de flexibiliteit van de organisatie van de arbeidsmarkt. De uitzendarbeid is er de laatste jaren op de arbeidsmarkt enorm op vooruitgegaan. Voor de ondernemingen is uitzendarbeid, voor wat de flexibiliteit betreft, een kapitaal gegeven geworden. Voor de werknemer is het vaak de mogelijkheid om een vaste job te vinden of zich opnieuw in de arbeidsmarkt te integreren. De sociale omkadering van de uitzendarbeid is, in overleg met de vakbonden, sterk toegenomen. Bovendien is de uitzendarbeid doorgedrongen tot nieuwe sectoren van de human resources en tot nieuwe kwalitatieve marktsegmenten zoals outplacement en dienstencheques.

Zouden we, samen met de vakbonden, niet eens een grondige reflectie opzetten om de werking van de arbeidsmarkt en de organisatie van het werk nog te verbeteren, en daarbij onder meer eens kijken naar de ervaringen in het buitenland?

IAB : Eén van uw andere prioriteiten is de werkgelegenheid en de werkloosheid...

Jean-Claude Daoust : Werkgelegenheid en werkloosheid zijn twee thema's waaraan de komende jaren veel aandacht moet worden besteed. De werkloosheid, want het percentage is en blijft hoog. We horen bij de slechte leerlingen van de Europese klas, maar niet alleen daarom. Kunnen we op humaan, sociaal, economisch gebied aanvaarden dat een belangrijk gedeelte van onze jonge en minder jonge bevolking verstoken blijft van elke beroepsactiviteit die voor henzelf en voor de maatschappij opbouwend en waardeverhogend is?

De werkgelegenheid omdat dit de positieve benadering van hetzelfde fenomeen inhoudt? De regering kan alle steun gebruiken in haar proactief

beleid inzake het zoeken naar jobs voor alle doelgroepen en kan rekenen op hechte samenwerking vanwege het VBO. We moeten onze medeburgers aanmoedigen, aansporen, motiveren en soms op gerechtvaardigde wijze dwingen om de weg van het werk in te slaan of opnieuw in te slaan. Deze jobs moeten uiteraard ook gecreëerd worden door performante ondernemingen die door hun groei in een positieve omgeving de mogelijkheid hebben om aan te werven en, vergeef me de zegswijze, we zullen een bocht van 180 graden moeten maken. Deze jobs moeten, in een beredeerde afweging tussen flexibiliteit en veiligheid, tegemoet komen aan de behoeften van de markt. Dienaangaande verdienen bepaalde voorbeelden van geslaagde acties uit het buitenland nader te worden onderzocht.

IAB : En het laatste luik van uw programma, de opleiding?

Jean-Claude Daoust : Ik zou vooral de acties betreffende de opleiding, en meer bepaald, de strijd tegen het analfabetisme, dat als een echte kanker, 11 % van onze bevolking aanvreet, willen ondersteunen. De strijd moet ook worden aangegaan tegen het gebrek aan twee- of meertaligheid, dat de moderne vorm van het analfabetisme aan het worden is.

Steeds in het licht van de werkgelegenheid en de aandacht die aan onze wereld moet worden geschonken, denk ik dat het onze plicht is om de aanwezigheid van allochtone gemeenschappen als een pluspunt te zien en de studie te bevorderen van een aangepast beleid dat gericht is op multiculturaliteit en de harmonieuze integratie van mensen van andere afkomst die thans aan onze economische ontwikkeling bijdragen. We moeten niet alleen bedreigingen, zoals we die onlangs bij Remmery hebben gezien, veroordelen, maar daarenboven moeten we samen met de Regering en de vakbonden nadenken over de beste manier om onze maatschappij en onze bedrijven te sensibiliseren om de integratie te vergemakkelijken. Het hoeft geen betoog dat onze efficiëntie op het gebied van de opleiding bepalend zal zijn voor het succes van iedere integratiepolitiek.

IAB : Wat denkt u, als werkgever in de uitzendsector, over de Bolkestein-richtlijn? U behoort tot het kamp van de eminente critici ervan...

Interview

Jean-Claude Daoust : Ja en neen. Vooreerst denk ik vooral dat deze richtlijn zoveel beroering heeft doen ontstaan omdat ze niet grondig genoeg werd besproken. Uiteraard werd ze door de verschillende Europese Commissarissen aan de top goedgekeurd, maar ik betwijfel of ze de consequenties van de tekst wel goed hebben ingeschat. Ik gooi hun geen steen, ik stel alleen vast dat het ook maar mensen zijn. Daarenboven moet worden erkend dat ex-commissaris Frits Bolkestein zeer overtuigend was; hij heeft de positieve kanten van zijn richtlijn goed weten te verdedigen. Maar misschien is hij de negatieve punten te veel uit het oog verloren. En daarover heb ik mijn twijfels. Nu Europa met een gemiddelde werkloosheidsgraad van 9 % kampt – ik wijs erop dat de kaap van de 5 miljoen werklozen in Duitsland is overschreden – denk ik niet dat het het geschikte moment is om te komen aanzetten met richtlijnen die onze arbeidskracht in een onhoudbare concurrentiepositie dreigen te storten.

IAB : Wat denkt u van de vakbondsvertegenwoordiging in de kmo's? Dat is een steeds terugkerende eis van de sociale partners?

Jean-Claude Daoust : Ik denk niet dat dat een noodzaak is, en nog minder iets dat deel uitmaakt van het intern leven van een kmo. Het echte leven binnen een kmo is de gezelligheid, de directe relatie tussen de bedrijfsleider en zijn personeel. Zozeer ik denk dat dergelijke vertegenwoordiging in een grote onderneming nodig is – het is moeilijk voor te stellen dat een bedrijfsleider met 2 000 werknemers moet discussiëren – zomin zie ik in een kmo het nut ervan in. Dit gezegd zijnde, respecteer ik het standpunt van de vakbonden, ik blijf voor hen openstaan, maar ik blijf ervan overtuigd dat het een vergissing zou zijn.

IAB : Wat is uw standpunt over ons beroep?

Jean-Claude Daoust : Het standpunt van iemand die het beroep goed kent en naar waarde schat. Ik ben een pleitbezorger van de accountants, want zonder hen is er geen behoorlijke analyse van de rekeningen mogelijk en kan er niet achter de schermen van de ondernemingen worden gekeken. Voor mij is de boekhouding – in de verheven betekenis van het woord – een beheers-

instrument zonder gelijke. En ik zou alle bedrijfsleiders, en vooral deze van de kmo's, willen aansporen om de boekhouding niet als een wettelijke verplichting, maar wel als een beheersinstrument te zien. Ik denk dat we van de idee af moeten dat een accountant niet meer is dan iemand die dient om de onderneming zo weinig mogelijk belasting te laten betalen. Maar dat is een te simplistisch discours. Ten andere denk ik dat het even noodzakelijk is dat het beroep zich soms een paar vragen stelt. Ik heb het geval meegemaakt van een accountant die zich teveel beperkte tot het verwerken van balansen, maar zonder toegevoegde waarde. Daarenboven was hij altijd gehaast. Gelukkig heb ik een andere collega van hem gehad die zich veel professioneler gedroeg en mij toestond afstand te nemen van mijn balansen. Hij was de enige die mij vroeg hoe ik mijn toekomst over tien jaar zag en wat mijn zoon in het beroepsleven uitvoerde. Om kort te zijn, hij stelde mij de juiste vragen, ook in verband met mijn toekomstige opvolging.

IAB : Nog een woordje over de Corporate Governance Code?

Jean-Claude Daoust : Ik heb de indruk dat de Code van Baron Paul BUYSSE voor de kmo's een aanvaardbare code is. Ze is ruim geïnspireerd op de Code Lippens, maar met de nodige versoepelingen. Ik denk dat, tussen kiezen voor geen code en kiezen voor een ongeschikte code, Paul BUYSSE de juiste keuze heeft weten te maken. Maar zoals altijd zullen we moeten nagaan of de praktische uitvoering ervan tegemoet komt aan de verwachtingen van alle betrokkenen.

IAB : En wat denkt u van de mogelijkheid die de accountant zou worden geboden om onafhankelijk bestuurder te worden?

Jean-Claude Daoust : Naar mijn oordeel is dat een goede zaak. Het heeft zijn nut dat de onderneming open staat voor externe of kritische standpunten. Dienaangaande is de accountant, die een man of een vrouw van de cijfers is, geschikt voor deze opdracht. Op voorwaarde dat hij onafhankelijk blijft en de nodige tijd neemt om de dossiers van de betrokken onderneming grondig in te studeren. Maar naar de grond heb ik geen enkel voorbehoud. Wel integendeel. ¶